

לְקַדְּשׁ יָדָיו, צָרִיף הַשְּׂמַאל לְקַדְּשׁ אֶת הַיָּמִין. הִכְהֵן שְׁעוּלָה לְדוֹכֵן, מִמִּי נוֹטֵל יָדָיו? הֲוֵה אֹמֵר מְלוֹי, שְׁהוּא מְצַד הַשְּׂמַאל, שְׁהוּא מְשַׁמֵּשׁ אֶת הִכְהֵן הַעוּלָה לְדוֹכֵן לְהִיּוֹת יָמִין פְּרָאוֹי וּלְהַתְקַדְּשׁ מִתּוֹף הַשְּׂמַאל. אַף פֶּאֶן גַּם, הַיָּמִין לֹא צָרִיף לְהַתְקַדְּשׁ אֶלָּא מִתּוֹף הַשְּׂמַאל.

וְעוֹד, צָרִיף לְטַל אֶת כָּל פְּרָקֵי הַיָּד. אַרְבַּעָה עָשָׂר פְּרָקִים הֵם, שְׁנַקְרָאִים י"ד, וְזֶה הוּא כִּי יָד עַל כַּסּ י"ה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְבָּה רַב הַמְנוּנָא סָבָא בְּאוֹתִיּוֹת שֶׁל אֶלְפָּא בֵּיתָא רֵאשׁ וְסוֹף, שְׁנַקְרָאִים א"ת ב"ש. וְכָל אוֹתָם י"ד הַפְּרָקִים, בְּסוּד שֶׁל אֶלְפָּא בֵּיתָא מִתּוֹף ה' וּמְעַלָּה, וְנַקְרָאִים י"ד פְּרָקִים. וְי"ד עוֹבְדִים לִי"ד, לְהִיּוֹת כָּלֵל שֶׁל יָמִין בְּשְׂמַאל, וְהַשְּׂמַאל בַּיָּמִין, וְעַל זֶה נִטִּילַת יָדִים, לְהַכְלִיל זֶה עִם זֶה.

רְבִיעִית - שְׁצָרִיף לְהַגְבִּיחַ יָדָיו בְּשַׁעַר שְׁמַכְרֵף לְאַחַר נְטִילָה, וְיַקְדֵּשׁ יָדָיו, שְׁכַתּוּב (תְּהִלִּים קל"ד) שְׁאוֹ יְדֵיכֶם קַדְּשׁ וּבְרַכּוּ אֶת ה'. מַה הַטַּעַם?

מִשּׁוֹם שֶׁהָאֲצָבָעוֹת הֵן דְּיוֹקָן עֲלִיוֹן. הָאֲצָבָעוֹת הֵן חֲמֵשׁ. אַרְבַּע אֲצָבָעוֹת שֶׁהֵן מִחֲבֵרוֹת יְחָד, וְשׁ כְּהֵן שְׁלֹשָׁה פְּרָקִים בְּכָל אַחַת, שֶׁהֵן סוּד שֶׁל דְּיוֹקָן הַמְרַכְבֵּה הַעֲלִיוֹנָה. שְׁהַרִי הַמְרַכְבֵּה הַקְּדוּשָׁה הִיא אַרְבַּע, וְהֵם שְׁנַיִם עָשָׂר פְּרָקִים, וְעַל כֵּן שֵׁם הַמְּפָרֵשׁ שֶׁל אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת, שְׁתַּיִם עֲשָׂרָה אוֹתִיּוֹת הוּא. וְזֶהוּ שֵׁם הַמְּפָרֵשׁ בְּאוֹתִיּוֹתָיו, הֵם שְׁנַיִם עָשָׂר פְּרָקִים, כָּל פְּרָק וּפְרָק נִקְרָא אוֹת. אֲצָבָע יִתְרָה שְׁנַקְרָאת גּוֹדֵל, שְׁהִיא חוּץ מֵהֶם, וְיֵשׁ בָּהּ שְׁנַיִ פְּרָקִים. אוֹתָם שְׁנַיִ הַפְּרָקִים, שְׁתַּיִ אוֹתִיּוֹת טְמִירוֹת בְּשְׁתַּיִ דְּרָגוֹת

לְקַדְּשׁ יָדָיו, אֲצָטְרִיף שְׂמַאלָא לְקַדְּשׁ לְיָמִינָא. כִּהֵן שְׁעוּלָה לְדוֹכֵן, מִמִּי נוֹטֵל יָדָיו, הֲוֵי אֹמֵר מְלוֹי, דְּאִיהוּ מְסַטֵּר שְׂמַאלָא, דְּאִיהוּ מְשַׁמֵּשׁ לְכִהֵן הַעוּלָה לְדוֹכֵן, לְמִיּהוּי יָמִינָא כְּדָקָא יָאוֹת, וּלְאַתְקַדְּשׁ מְגוּ שְׂמַאלָא. אוּף הַכִּי נָמִי הָכָא, יָמִינָא לֹא בְעֵי לְאַתְקַדְּשׁ אֶלָּא מְגוּ שְׂמַאלָא.

תו, אֲצָטְרִיף לְנַטֵּלָא כָּל פְּרָקִין דְּיָד. אַרְבַּעָה סְרֵי פְּרָקִין אֵינּוּן, דְּאִיקְרוּן י"ד, וְדָא אִיהוּ (שְׁמוֹת י"ז טז) כִּי יָד עַל כַּסּ י"ה, כְּמָא דְּאוּקְמִיחַ רַב הַמְנוּנָא סָבָא, בְּאַתְרוּן דְּאֶלְפָּא בֵּיתָא, רִישָׁא וְסִיפָא, דְּאִקְרִי א"ת ב"ש. וְכָל אֵינּוּן י"ד פְּרָקִין, בְּרִזָּא דְּאֶלְפָּא בֵּיתָא, מְגוּ ה' וּלְעִילָא, וְאִיקְרִי י"ד פְּרָקִין. וְי"ד פְּלַחִין לִי"ד, לְמִיּהוּי כָּלֵל דְּיָמִינָא בְּשְׂמַאלָא, וּשְׂמַאלָא בְּיָמִינָא. וְעַל דָּא נְטִילַת יָדִים, לְאַכְלָלָא דָּא כְּדָא.

רְבִיעִיָא, דְּצָרִיף לְהַגְבִּיחַ יָדָיו בְּשַׁעַר דְּמַכְרֵף, לְאַחַר נְטִילָה, וְיַקְדֵּשׁ יָדָיו. דְּכַתִּיב, (תְּהִלִּים קל"ד) שְׁאוֹ יְדֵיכֶם קַדְּשׁ וּבְרַכּוּ אֶת ה', מֵאִי טַעַמָּא.

בְּגִין דְּאֲצָבָעוֹן אֵינּוּן דְּיוֹקְנָא עִילָאָה. אֲצָבָעוֹן אֵינּוּן חֲמֵשׁ, אַרְבַּע אֲצָבָעוֹן דְּאֵינּוּן מְחוּבְרִים כְּחֵדָא, אִית בְּהוּ תֵּלַת פְּרָקִין בְּכָל חֵדָא, דְּאֵינּוּן רִזָּא דְּדְיוֹקְנָא דְּרִתִּיכָא עִילָאָה. דְּהָא רִתִּיכָא קְדִישָׁא אִיהִי אַרְבַּע, וְאֵינּוּן תְּרִיסַר פְּרָקִין. וְעַל דָּא שֵׁם הַמְּפוֹרֵשׁ דְּאַרְבַּע אַתְרוּן, תְּרִיסַר אַתְרוּן אִיהוּ. וְדָא הוּא שֵׁם הַמְּפוֹרֵשׁ בְּאוֹתִיּוֹתָיו, אֵינּוּן תְּרִיסַר פְּרָקִין, כָּל פְּרָק וּפְרָק אוֹת אִקְרִי.

אֲצָבָע יִתְרָה דְּאַתְקְרִי גּוֹדֵל, דְּאִיהוּ חוּץ מִיְנֵיהוּ, וְאִית בֵּיהּ תְּרִין פְּרָקִין, אֵינּוּן תְּרִין פְּרָקִין, תְּרִין אַתְרוּן טְמִירִין, בְּתִרִין דְּרָגִין

עליונות טמירות. השבח של כלם הם.

והמפתח של כלם למעלה, אל אותו הטמיר שאינו מתגלה, ואלו הפרקים כלם זקופים אל אותו הטמיר לאחר שמתקדשים, משום שכלם מתברכים ממנו.

ועכשו, כיון שהתקדשו, צריך לזקף את האצבעות למעלה, להעיר אותם הפרקים העליונים הקדושים (שהסתתרו). ועל כן, ה' אצבעות וי"ד הפרקים שיש בהן - הרי תשעה עשר. וב' פרקים עליונים - הרי עשרים ואחד בזרוע הימין, כנגד אהיה שחשבונו עשרים ואחת. וכך כיד שמאל עשרים ואחד, כנגד אהיה שחשבונו עשרים ואחת. ועל זה אהיה אשר אהיה.

והסוד, אהיה"ה רא"ש אהיה. אש"ר הפכו רא"ש. ועל זה אמר (דברים כט) ראשיכם שבטיכם. ראשיכם - זרוע ימין. שבטיכם - זרוע שמאל.

החמישית - שצריך לברך בכונה, כמו שאמרנו, כדי לעורר ברכות למעלה, בדיוקן של האצבעות. הששית - לתת מאותו המאכל לעני, שזהו פראוי. ומצוה מן המבחר לתת מאותו המאכל שהוא אוכל, מפל המשפרים שהוא תאב, שהרי הקדוש ברוך הוא נהנה מאותו המזון שהוא נותן לעני, משום שאותו המאכל שהוא נותן, עושה נחת לנפש העני הזה, ומשמח אותו.

השביעית - לברך ברכת המוציא על הלחם. שכן אמר רב המנונא סבא, שבע ארצות הן, וכלם מדורים למטה. ומכלן לא התרצה הקדוש ברוך הוא אלא בתכל הזו. ובכלן לא היו מאותם שבעה מינים אלא בתכל הזו.

עילאין טמירין, שבחא דכולהו אינון. ומפתחא דכולהו לעילא, לגבי ההוא דטמיר דלא אתגלייא, ואלין פרקין, כולהו זקיפין לגבי ההוא טמירא, לבתר דאתקדשי. בגין דכולהו אתברכאן מיניה.

והשתא כיון דאתקדשי, אצבען אצטרף לזקפא לון לעילא, לאתערא אינון פרקין עילאין קדישין (דאתסרו). ועל דא, ה' אצבען וי"ד פרקין דאית בהון, הרי י"ט. ותרין פרקין עילאין, הרי כ"א בזרוע ימין, כנגד אהיה שחשבונו כ"א. וכך כיד שמאל כ"א, כנגד אהיה"ה שחשבונו כ"א. ועל דא אהיה"ה אשר אהיה"ה.

זרוא, אהיה רא"ש אהיה. אש"ר הפכו רא"ש. ועל דא אמר, (דברים כט ט) ראשיכם שבטיכם. ראשיכם, זרוע ימין. שבטיכם, זרוע שמאל.

חמישאה, דצריך לברכא בכונה, כמה דאמרן. בגין לאתערא ברכאן לעילא, בדיוקנא דאצבען. שתיתאה, למיהב מההוא מיכלא למספנא, דדא איהו פדקא יאות. ומצוה מן המובחר, למיהב מההוא מיכלא דאיהו אכיל, מפל שופרי דאיהו תאיב. דהא קודשא בריך הוא אתהני מההיא מזונא דאיהו יתיב למספנא, בגין דההוא מיכלא דאיהו יתיב, עבדא נייחא לנפשא דהאי מספנא, וחדדי ליה.

שביעאה, לברכא ברכת המוציא על נהמא. דהכי אמר רב המנונא סבא, שבע ארצות ניהו, וכולהו מדורין לתתא. ומפלהו לא אתרעי קודשא בריך הוא, אלא בתכל דא. ובכולהו לא הוה מאינון שבעה מינים, אלא בתכל דא.

וּבְבִלְהוֹ יִהְיֶה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא פֶּלַעַשְׂבִין,
וְכָל יְבוּלֵי אַרְעָא, בְּיַד מְמַנָּן, בַּר
מְאֲלִין שְׂבַעַת הַמִּינִין, נְהָמָא דְמִיכְלָא דְבַנֵּי
נָשָׂא. וּבְגִינֵי כְּףֵי אֶצְטְרִיךְ לְדַקְדַּק בְּה'
דְּהַמוּצִיא, דְּהָא נְהָמָא בִּידֵיהּ אֲתַמְסֵר, וְלֹא
בִּידָא דְמְמַנָּן. וְאִיהוּ דְאַפִּיק לֵיהּ, וְלֹא אֲחֵרָא.
וְעַל דָּא הַמוּצִיא, וְלֹא מוּצִיא.

תְּמִינָאָה, דְּלֹא יִהְיֶה גְרַגְרָן וּבְלַעַן, אֲלֵא כְּמֵאן
דְּאֲכִיל קָמֵי מְלָכָא. דְּבִרְכַתָּא לֹא
שְׂרִיָּא בְּמַעוּי דְּהָהוּא דְּאֲשַׁתְּפַח בְּלַעַן, אֲלֵא
בְּהָהוּא דְּלֹא אֲשַׁתְּפַח בְּלַעַן. וּבְלַעַן אִיהוּ
כְּעֵשׂוֹ, דְּכֹתִיב, (בראשית כה ל) הִלְעִיטְנִי נָא מִן הָאָדָם
הָאָדָם הַזֶּה, אֹרַח הִלְעֻטָּה. מֵאֵי טַעַמָּא. בְּגִין
דְּחֻוּיָּא בִּישָׂא שְׂרִיא בְּמַעוּי, וְלֹא יִשְׁבַּע. וְלֹא
עוֹד, אֲלֵא דְאִיקְרֵי רִשְׁעָא. דְּכֹתִיב, (משלי יג כה) וּבִטָּן
רִשְׁעִים תִּחְסֹר. בְּגִין דָּא בְּעֵי לְמִיכָל בְּנַחַת עַל
פְּתוּרִיָּה, כְּמֵאן דְּיִתִּיב קָמֵי מְלָכָא.
תְּשִׁיעָאָה, לְמִיָּהוּי עַל פְּתוּרִיָּה דְּבְרֵי תוֹרָה.
דְּהָא תְּנִינָן, שׁוּלְחָן דְּלִית בֵּיהּ דְּבְרֵי
תוֹרָה, הָרִי הוּא כְּמֵאן דְּאֲכָל מִזְבְּחֵי מֵתִים, דָּא
עֲבוּדָה זָרָה. דְּכֹתִיב, (ישעיה כח ח) כִּי כָּל שְׁלַחְנוֹת
מְלֹאוּ קִיא צֹאָה בְּלֵי מְקוּם. עֲבוּדָה זָרָה אִיקְרֵי
קִיא צֹאָה.

בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא פְּלִיג חוּלְקִין בְּכָל
יוֹמָא וּבְכָל לַיְלִיא, מְזוּנִין לְעֵלְמָא,
לְעֵילָאֵי וּלְתַתָּאֵי. בְּלִילִיא, לְאִינוּן מְלֹאכִין
דְּמְמַנָּן עַל דּוּכְתִיָּהוּ, וְשְׁלִיטֵי בְּלִילִיא, אֲכִילֵי
בְּלִילִיא, כְּמָה דְּאֵת אָמֵר, (משלי לא טו) וַתִּקֶּם בְּעוֹד
לֵילָה וַתִּתֵּן טָרְף לְבֵיתָהּ וַחֵק לְנַעֲרוֹתֶיהָ.
בִּימָמָא, לְאִינוּן מְלֹאכִין דְּמְמַנִּין עַל דּוּכְתִיָּהוּ,
וְשְׁלִיטֵי בִּימָמָא, פְּלִיג לֹון קוּדְשָׁא
בְרִיךְ הוּא מְזוּנָא בִּימָמָא. בִּינוּן דְּפְלִיג לֹון,
לְבַתְרִיָּהוּ, פְּלִיג לְכָל בְּנֵי עֵלְמָא דָּא.

וּבְבִלְיָן נוֹתֵן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּל
הַעֲשׂוּבִים וְכָל יְבוּלֵי הָאָרֶץ בְּיַד
מְמַנִּים, פְּרִט לְאֵלוּ שְׂבַעַת
הַמִּינִים, לְחֵם שֶׁל מְאָכֵל בְּנֵי
הָאָדָם. וּמִשׁוּם כֶּף צְרִיךְ לְדַקְדַּק
בְּה"א שֶׁל הַמוּצִיא, שֶׁהִרֵי הַלְחֵם
נִמְסָר בְּיָדוֹ, וְלֹא בְּיַדֵי הַמְּמַנִּים,
וְהוּא שְׂמוּצִיא אוֹתוֹ וְלֹא אֲחֵר,
וְלִכְּן ה'מוּצִיא, וְלֹא מוּצִיא.

הַשְּׂמִינִית - שֶׁלֹא יִהְיֶה גְרַגְרָן
וּבְלַעַן, אֲלֵא כְּמֵי שְׂאוּכֵל לְפָנֵי
הַמֶּלֶךְ. שְׂאִין הַכְּרֻכָּה שׁוֹרָה
כְּמַעֲיו שֶׁל אוֹתוֹ שְׂנֵמְצָא בְּלַעַן,
אֲלֵא בְּאוֹתוֹ שֶׁלֹא נִמְצָא בְּלַעַן.
וְהַבְּלַעַן הוּא כְּמוֹ עֵשׂוֹ, שְׂכַתוֹב
(בראשית כה) הִלְעִיטְנִי נָא מִן הָאָדָם
הָאָדָם הַזֶּה, דְּרַךְ הִלְעֻטָּה. מָה
הַטַּעַם? מִשׁוּם שֶׁהִנְחֵשׁ הִרַע
שְׂרוּי בְּמַעֲיו, וְלֹא יִשְׁבַּע. וְלֹא
עוֹד, אֲלֵא שְׂנֵקְרֵא רִשְׁעָא, שְׂכַתוֹב
(משלי יג) וּבִטָּן רִשְׁעִים תִּחְסֹר.
מִשׁוּם כֶּף צְרִיךְ לְאֲכָל בְּנַחַת עַל
שְׁלַחְנוֹ, כְּמֵי שְׂיוֹשֵׁב לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ.
תְּשִׁיעִית - שְׂיָהִיָּה עַל שְׁלַחְנוֹ
דְּבְרֵי תוֹרָה, שֶׁהִרֵי שְׂנִינּוּ, שְׁלַחְן
שְׂאִין בּוֹ דְּבְרֵי תוֹרָה, הָרִי הוּא
כְּמֵי שְׂאוּכֵל מִזְבְּחֵי מֵתִים. זוֹ
עֲבוּדָה זָרָה, שְׂכַתוֹב (ישעיה כח) כִּי
כָּל שְׁלַחְנוֹת מְלֹאוּ קִיא צֹאָה בְּלֵי
מְקוּם. עֲבוּדָה זָרָה נִקְרָאת קִיא
צֹאָה.

מִשׁוּם שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְחַלֵּק
חֻלְקִים בְּכָל יוֹם וּבְכָל לַיְלָה
מְזוּנוֹת לְעוֹלָם, לְעֵלְיוֹנִים
וּלְתַתְּחוֹנִים. בְּלִילָה - לְאוֹתָם
הַמְּלָאכִים הַמְּמַנִּים עַל מְקוּמָם,
וְשׁוּלְטִים בְּלִילָה, אוּכְלִים בְּלִילָה,
כְּמוֹ שְׂנַאֲמֵר (משלי לא) וַתִּקֶּם בְּעוֹד
לֵילָה וַתִּתֵּן טָרְף לְבֵיתָהּ וַחֵק
לְנַעֲרוֹתֶיהָ.
בִּיּוֹם - לְאוֹתָם הַמְּלָאכִים הַמְּמַנִּים
עַל מְקוּמָם וְשׁוּלְטִים בִּיּוֹם, מְחַלֵּק
לְהֵם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזוּן
בִּיּוֹם. בִּינוּן שְׁחַלֵּק לְהֵם,